

STJEPAN BABIĆ (Filozofski fakultet, Zagreb)

TVORBA IMENICA SUFIKSIMA NA *-ar*

Autor u ovom radu na temelju sustavno skupljene građe iznosi rezultate proučavanja tvorbe imenica u suvremenom hrvatskom književnom jeziku kojima sufiksi završavaju na *-ar*. Utvrđuje da takvih sufiksa ima 11, ali da su plodni samo sufiksi *-ār* i *-jār* pa opširno prikazuje njihovu tvorbu.

1. Proučavanje tvorbe imenica u suvremenom hrvatskom književnom jeziku na temelju sustavno skupljene građe pokazuje da na *-ār* završava 11 sufiksa:

-ār, -jār, -čār, -cār, -ičār, -iònār, -jānčār, -lār, -ničār, -tār, -ušār.

Plodni su sufiksi *-ār* i *-jār*, a ostali su slabo plodni ili su neplodni.

Sufiksi -ār i -jār

2. Sufiksima *-ār* i *-jār* tvore se izvedenice od imeničkih i glagolskih osnova. Od ostalih osnova ima nekoliko izvedenica sufiksom *-ār*, a on sudjeluje i u nekoliko složenica prefiksarno-sufiksarne i složeno-sufiksarne tvorbe.

3. Sufiks *-ār* dolazi na osnove sa svim završnim glasovima, a sufix *-jār* na osnove koje završavaju na *c, k, g, h, z* i s njima se smjenjuje po jotacijskim pravilima. No raspodjela *-ār* i *-jār* u velikoj je mjeri određena tako da se može reći da oni imaju komplementarnu raspodjelu.

4. Ako osnova završava na *c*, tada dolazi sufix *-jār*:

bšesposličār, bólničār, dšsničār, lònčār, mjšesečār, òvčār, žičār...

S takvim osnovama sufix *-ār* dolazi u dvije izvedenice: *taràcār* i *žičār* (iz šatrovačkoga), a obje se mogu protumačiti kao odimeničke ili odglagolske tvorenice: *onaj koji postavlja tarac, onaj koji taraca, onaj koji tuče žicu, onaj koji žica.*

Za imenicu *perècār*, zabilježenu u rječnicima, nema zabilježenih upotrebnih potvrda, a *perècār* je potvrđena u pripovijesti A. G. Matoša, *Pereci*, friški pereci - - : ... *nema ti našeg perečara ni od korova* (Iverje — Novo iverje, Zagreb, 1935, str. 89).

5. Sufiks *-jār* dobivaju i osnove koje završavaju na *-ik-*:

atlètičār, botàničār, dijalektičār, dogmàtičār, elèktričār ...

Ostale osnove na *-k-* dobivaju *-ār*:

àlkār, apotèkār, bànkār, bibliotèkār, bilješkār, četkār, čipkār, mljèkār, òpekār, pùškār, splètka, viljuškār ...

i *-jār*:

dìmnjačār, gùščār, jàbučār, klòbučār, kùlučār, òpančār, stàpčār, stòčār, strànčār ...

Čini se da je sufiks *-jār* u ovoj posljednjoj skupini neplodan ili bar veoma slabo plodan, ali mogu postojati i neki dublji, zasad nepoznati kriteriji raspodjele.

6. Osnove na *g* većinom dobivaju *-ār*:

balègār, čèrgār, drùgār, lùgār, màzgār, nogàri, vùgār, zàdrugār ...,
a rijetko *-jār*: *knjižār, prtližār*.

Izvedenice od osnova na *-h-* znatno su rjeđe i većinom su izvedene sufiksom *-ār*: *jùhār, kòžuhār, krùhār ...*, a sa *-jār*: *òrašār*.

Osnove na *-z-* dobivaju *-ār*: *kòzār, lòzār, željèzār ...*, a *-jār* je samo u *rogòžār*.

7. Kao osnove dolaze imenice svih rodova i svih sklonidbenih tipova:

bròdār, bùbnjār, gròbār ..., *bàčvār, cèstār, četkār ...*, *kokòšār, pèčār, sòlār ...*, *bràšnār, cvjèčār, govèdār, dugmètār ...*

8. Sufiksi *-ār* i *-jār* uvijek su dugi, a dug se slog ispred sufiksa kratki, *mjèsečār, sklàdištār*, ali može ostati i dug ako je takav postao duljenjem po položaju, *jàzāvčār, tòbòlčār*.

Jednosložne izvedenice imaju dugosilazni naglasak, ali je takva izvedenica samo *psār*, gen. *psàra*.

Naglasak je u ostalih izvedenica sa sufiksom *-ār* različit.

9. Najčešće je kratkouzlazni na slogu ispred sufiksa. Takav naglasak imaju:

a) od osnova koje ispred sufiksa već imaju kratkouzlazni naglasak: *adrèsār, bànkār, gròbār, hmèljār ...*, osim izvedenica navedenih u t. 15.

b) od osnova koje ispred sufiksa imaju duge naglaske ili samo dug slog:

brūsār, drūgār, kīpār, kljūčār, bñbnjār, biljār (< bilje), lađār... , abecēdār, apotēkār arhivār, bibliotēkār, doktrīnār, dragūljār, glāvār, svīnjār... , golūbār, kamēnjār, perādār, kišobrānār, sladolēdār, vīnogrādār...

Takve su i izvedenice od jednosložnih osnova sa *ije* pa se dvo-glasničko *ije* zamjenjuje sa *je*, odnosno *e*: *crēpār, crēvār, cvjēcār, dljē-tār, pjěskār, svjēcār, zvjězdār...*

10. Često taj naglasak imaju i izvedenice koje u nominativu imaju dug naglasak ili dužinu, ali ih u genitivu gube:

brōd, brōda > brōdār, lēdār, mēdār, strōjār... , grēbēn, grēbena > grebēnār, kamēnār, kestēnār... , kōkōš, kōkōši > kokōšār, pēc, pēci > pēcār, sōlār...

11. Katkada taj naglasak imaju i izvedenice od dvosložnih osnova s kratkouzlaznim naglaskom na prvom slogu:

cedūljār, crepūljār, govēdār, kormilār, orgūljār, željězār...

Kako takve izvedenice mogu imati naglasak kao i osnova, v. t. 14, a one su običnije, češće i novije, bit će da ovaj tip nije plodan.

12. Rijetko taj naglasak imaju izvedenice od osnova s kratkosilaznim naglaskom bez dužine: *dr̄vār, đubrētār, ūrār, zvōnār...*

13. Naglasak je kao u osnove ako jednosložna ili dvosložna osnova ima kratkosilazni naglasak:

bāčvār, brāvār, cēstār, gljivār, gūslār, kōlār, kōžār, křčmār, mlinār, pōštār, puškār, rībār, sōbār... , nōvinār, òpcinār, skūpštīnār...

Rijetke su takve trosložne izvedenice kojima osnova ima na drugom slogu dužinu: *sklādište > sklādištār...*

14. Naglasak kao u osnove imaju i izvedenice od dvosložnih osnova s kratkouzlaznim naglaskom na prvom slogu:

kōnobār, kōpitār, kōritār, kōšuljār kōvinār, lēšinār, òbučār, pāpu-čār, pēčalbār, pōdrumār, rābotār, st̄rvīnār, sūbotār, tifusār...

15. Katkada dvosložne izvedenice imaju kratkosilazni naglasak, iako osnova ima kratkouzlazni: *džēpār, limār, rākār, stōlār, stākār...*

Dvojak naglasak imaju izvedenice *pōstolār* i *postōlār, zādru-gār* i *zadrūgār*. Podaci ne pokazuju da je naglasnoj dvojnosti uzrok semantička razlika; bit će da je samo terenska, ali to treba posebno istraživati.

16. Naglasak u izvedenica sa sufiksom *-jār* određen je jednostavnijim pravilima.

U dvosložnih izvedenica od osnova koje nemaju kratkosilazni naglasak imaju tip *nōvčār* (gen. *novčāra*):

jājčār, òvčār, svèčār . . ., zatim *perèčār*, dvojak je u *rògožār* i *rogòžār*, a od osnove s kratkosilaznim *knjìžār*.

U ostalih je osnova kao u osnove:

gùščār, ptìčār, stòčār . . ., *bèsposličār, bólničār, botàničār, dèsnìčār, òimnjačār, diòničār, dižaličār, dnèvničār, èpičār, jàžāvčār, mjèsečār . . .*

17. Izvedenica sa sufiksima *-ār* i *jār* označuju m. osobu, životinju, biljku i stvar.

Najbrojnije su izvedenice koje označuju m. osobu, a imaju nekoliko značenja.

18. Najčešće je značenje koje se može opisati preoblikom:

i + -(j)ār → *onaj koji se bavi i-om*

(i označuje osnovnu imenicu), npr.:

atlètičār → *onaj koji se bavi atletikom,*

bàčvār → *onaj koji se bavi bačvama.*

Konkretnije bi se značenje većine takvih izvedenica moglo opisati preoblikom:

i + -(j)ār → *onaj koji pz i/ak*, npr.

bàčvār → *onaj koji izrađuje bačve,*

gdje *pz* označuje prijelazan glagol s imenicom u akuzativu. Na mjestu *pz* dolaze ovakvi glagoli: *proizvodi, prodaje, izrađuje, obrađuje, popravlja, održava, piše, čuva, lovi, sprema, skuplja, krade* i sl.

Razlika je između tih dviju preoblika u tome što je prva apstraktnija, ali obuhvaća više izvedenica, a druga je konkretnija sa suženim brojem izvedenica.

19. Takve izvedenice prvenstveno označuju bavljenje čime kao zanimanjem:

a) izvedenice sa sufiksom *-ār*:

brāšnār, brāvār, brūsār, cèstār, ciglār, cipelār, crèpār, crèvār, cvjèčār, ètèkār, èizmār, dragùljār, džèpār, gljivār, golubār, govedār, gòvnār, građevinār, gròbār, kestèn(j)ār, kipār, kišobrànār, kljùčār, kòlār, kònjār, kormilār, kòtlār, kòvinār, kòzār, kòžār, krāvār, kìznār, lèdār, lihvār, limār, lùgār, lùtkār, medicinār, mèsār, mljèkār, nòvinār, òbučār, pàpučār, parkètār, pèčèlār, pečènjār, pèčār, peràdār, pìvār, pojàsār, pòljār, pòstolār, psār, pùškār, rèdār, remènār, rèzbār, rìbār, rùdār, sèdlār, strār, sòbār, sòdār, sokòlār, sòlār, spùžvār, sladolèdār, stàklār, stòlār, stròjār, sùknār, svilār, svinjār, svjèčār, šljìvār, šumār, taràčār, tràvār, ùrār, ùžār, vàpnār, veterinār, vinār, vinogràdār, vlasùljār, vòčār, vòlār, vòskār, vràtār, zlàtār, zmijàr, zùbār, zvjèzdār, zvòdnār . . .

b) izvedenica sa sufiksom *-jār*:

avijatičār, botaničār, đimnjačār, dramatičār, električār, elektrotèhničār, èpičār, estètičār, ètičār, fizičār, gimnastičār, grafičār, gramatičār, graničār, gùščār, keramičār, klòbučār, knjižār, kòčničār, kòmičār, kozmètičār, krìtičār, kròničār, lirìčār, lònčār, matematičār, màtičār, mehàničār, metodìčār, naùtičār, nõvčār, numizmàtičār, òpančār, òvčār, pirotèhničār, plàstičār, političār, pòvjesničār, ptičār, retòričār, rukàvičār, sàtničār, sistematičār, skolàstičār, skrètničār, slàstičār, statističār, stòčār, tèhničār, ùvodničār, žèljezničār...

20. Prva preoblika obuhvaća i ovakve izvedenice koje znače zanimanja:

a) izvedenica sa sufiksom *-ār*:

apotèkār, arhivār, bànkār, bibliotèkār, kartotèkār, kavànār, křmār, mlinār, òpèinār, podrùmār, pòštār, skladištār...

b) izvedenice sa sufiksom *-jār*:

bòlničār, gostiòničār, knjižničār, pivničār, rižničār, svjetiòničār, tàmnìčār, tvòrničār, valjaòničār, vodèničār...

Značenje se takvih izvedenica konkretnije opisuje preoblikama: → *stručni radnik u i*, → *onaj koji drži, ima i*.

21. Prigodno, usputno bavljenje *i-om* označuju izvedenice:

a) izvedenice sa sufiksom *-ār*:

alkār, ankètār, bilješkār, kokòšār, opsjènār, splètkār...

b) izvedenice sa sufiksom *-jār*:

dijalèktičār, dogmàtičār, eklèktičār, òtmičār, panegiričār, pàničār, polèmičār, prìgodničār, tàktičār, zàpisničār...

Primjeri pokazuju da je granica između zanimanja i prigodnoga bavljenja veoma slaba, jer npr. *gljivār* može biti zanimanje i prigodno bavljenje. Hoće li *zàpisničār* biti zanimanje ili prigodno bavljenje zavisi od količine posla, dakle od izvanjezične stvarnosti.

22. Katkad izvedenice imaju i značenje → *onaj koji rado jede i: jùhār, krùhār, mèsār, salàtār...*, ali su izvedenice s tim značenjem slabo potvrđene.

23. Isto tako nema u većoj mjeri izvedenica u kojima *i* označuje sredstvo bavljenja. Potvrđeno je nekoliko izvedenica za oznaku vršitelja radnje u ribarenju: *hàrpunār, kòčār, mrežār...*

24. Zanimanje imaju i izvedenice koje znače → *onaj koji radi na i (stručni radnik na i): bròdār, làđār, skèlār, splàvār...*, *dizaličār*.

25. Rijetka su i značenja → *onaj koji svira na i*, jer u tom značenju dolaze i drugi sufiksi (*-aš, -ist*): *bùbnjār, cimbàlār (cimbàlāš, cimbàlist), gùslār, leùtār (leùtāš), orgùljār* (običnije *orgùljāš*).

26. Nekoliko izvedenica ima značenje → *onaj koji radi u i: mòbār, pèčalbār, ràbotār... i* → *onaj koji radi za i ili na i: dnèvnìčār, mjèsečār, nàdničār, nàpoličār...*

27. Sudionika, člana, pristašu označuju izvedenice:

komùnār, skùpštìnār, zàdrugār..., dèsnìčār, ljèvičār, zàjedničār...

28. Bolesnike označuju (→ *onaj koji ima i*) *tífusār, pàdavičār...*, a u tu se skupinu mogu ubrojati i izvedenice kojima se značenje može opisati preoblikom → *onaj koji je opsjednut i-om: eròtičār, mìstičār, mjèsečār, patètičār...*

29. Značenje → *onaj koji stanuje u i* imaju izvedenice: *kòlibār, stà-nār..., potlèušičār, ràvničār...*

30. Sufiksi *-ār* i *-jār* dolaze i u izvedenicama koje označuju etnike.

Sufiks *-ār* dolazi sporadično na cijelom području hrvatskoga jezika na osnove koje završavaju različitim suglasnicima osim *c*:

Plòčār: Plòće, *Šegotičār*: Šegotići, *Grèdār* (uz Grèđanin): *Rástova Gré-da*, *Rùdār*: Rúde, *Dràgār*: Dràge, *Stàlijār*: Stàlije, *Novàčkār*: Nòvačka, *Splìtskār* (uz Splìtskaranin): Splìtskà, *Gòmìlār*: Gòmila, *Màšvinār* (uz Màšvinčanin): Màšvina, *Mòčilār* (uz Močilárac): Mòčila, *Pùtvinār*: Pùt-vina, *Šušunjār*: Šušunja, *Pònìkvār* (uz Ponìkvárac): Pònìkve...

Sufiks *-jār* dolazi na osnove koje završavaju suglasnikom *c* i nekim drugim nenepčanim suglasnicima:

Hržèničār (uz Hržèničanin): Hržènica, *Kamenìčār* (uz Kamènčanin, Kàmèničanin): Kamènica (Kàmènica), *Višnjičār* (uz Višnjičanin): Višnji-ca Uštičkà, *Sèlnìčār* (uz Sèlničanin): Sèlnica Bànskà i Sèlnìk, *Konàčār*: Kònaki, *Batìnščār* (uz Batìnčanin): Bàtìnskà, *Cìglenjār*: Cìglenìk (Brod-ski)...

Zbog posebnoga odnosa književnoga jezika prema ovakvim izvedenicama, potrebno ih je uzeti u obzir i u književnom jeziku, ali zbog rijetkosti, sporadičnosti i zbog toga što dolaze na toponime manje poznatih mjesta sufiks *-ār* ne dolazi u obzir za nove tvorbe etnika, a osim tih etnika u književnom se jeziku mogu upotrebljavati i etnici napravljeni sufiksima iz središta tvorbe etnika (sufiksima *-anin*, *-janin*, *-(a)c*, *-an(a)c*, *-čanin*).

31. Više izvedenica koje označuju m. osobu ima razna pojedinačna značenja:

a) izvedenica sa sufiksom *-ār*:

crkvār → onaj koji često ide u crkvu (D. Šimunović, RMH)
doktrinār → onaj koji se (uporno) drži neke doktrine
glāvār → onaj koji je glava čemu (pov.)
križār → borac sa znakom križa (pov.)
pamètār → onaj koji ima dobru pamet

<i>pètkār</i>	→ onaj koji ne radi (slavi) u petak
<i>sùbotār</i>	→ onaj koji ne radi (slavi) u subotu
<i>planìnār</i>	→ onaj koji ide u planine
<i>proštènjār</i>	→ onaj koji ide na proštenje
<i>prebèndār</i>	→ onaj koji uživa prebendu
<i>mandàtār</i>	→ onaj koji je dobio (koji ima) mandat
<i>slobòdār</i>	→ onaj koji se bori za slobodu

b) izvedenice sa sufiksom *-jār*:

<i>bèsposličār</i>	→ onaj koji živi u besposlici
<i>dòkoličār</i>	→ onaj koji živi u dokolici
<i>svèčār</i>	→ onaj koji ima svetak
<i>udòvičār</i>	→ onaj koji žene čini udovicama
<i>ùličār</i>	→ onaj koji živi na ulici.

32. Hipokoristično značenje ima izvedenica *drùgār*.

33. Izvedenice sa sufiksima *-ār* i *-jār* označuju razne životinje (*imaju*, *jedu*, *love* i sl):

bàbuškār, *bàlegār*, *bràšnār*, *kòpitār*, *kùpusār*, *lèšinār*, *lòpatār*, *ljùskār*, *mùšār*, *pàpkār*, *peràjār*, *smrèkār*, *stìvinār*..., *gùsjeničār*, *jàzàvčār*, *prèpeličār*, *ptičār*, *rìličār*, *stàpčār*, *tòbòlčār*...

34. Biljke označuju izvedenice *čètinār(i)* i *trèšnjār* (grah).

35. Stvari označuju:

(od stranih osnova): *abecèdār*, *adrèsār*, *datùmār*, *glòsār*, *logaritmār*..., (od domaćih osnova): *daljinār* (daljinomjer), *lòpār*, *lopàtār*, (mlin, A. Šenoa), *nogàri*, *spòmenār*, *spomènār*, *vùljuškār* (stroj), *gùsjeničār* (traktor), *jàružār*, *pjèščār* (običnije *pješčenjak*), *rògožār*, *rogòžār* (torba).

Mjesto koje obiluje kamenjem označuje izvedenica *kamènjār*.

36. Sufiks *-ār* plodan je i u glagolskoj tvorbi. Dolazi na osnove glagola I., IV. i V. vrste. Najčešće su izvedenice od glagola V. vrste, a od ostalih su rijetke: od glagola I. vrste što je to ograničena kategorija osnova, a od glagola IV. vrste je slabo plodan.

Sufiks *-jār* dolazi na glagolske osnove samo iznimno, među ostalim i zato što osnove na *c* sa sufiksom *-iti* imaju već jotiranu osnovu.

37. Katkad je moguć takav opis značenja da osnova može biti imenička i odglagolska:

<i>stràžār</i>	→ onaj koji je na straži
	→ onaj koji straži.

Ako nema razloga za dvojnju tvorbu kao u primjeru:

<i>zvònār</i>	→ onaj koji lijeva zvona
<i>zvònār</i>	→ onaj koji zvoni,

može se pretpostaviti odimenička tvorba jer je ona običnija, a to pozuju i ovakve opreke:

brūsār → onaj koji proizvodi i prodaje brusove,
brūsāč → onaj koji brusi.

Zbog toga su izvedenice kao *bròdār*, *kùlučār*, *párničār*, *stràžār*... ubrojene u odimeničku tvorbu.

Osnova je prezentska, ali od glagola *pěci* uz *pěkar* »onaj koji peče kruh« postoji i izvedenica *pěcār* »onaj koji peče rakiju, viski«.

38. Naglasak je različit.

Ako osnova mijenja dugouzlazni naglasak s dugosilaznim ili kratkouzlaznim, naglasak je izvedenica kratkouzlazni na slogu ispred sufiksa:

čestitār, *čùvār*, *gātār*, *komèntār*, *pìlār*, *pìsār*, *sànjār*, *vòzār*, *zìdār*,
zvònār...

Ako osnova ne mijenja kratke naglaske ili zamjenjuje kratkouzlazni kratkosilaznim, tada je naglasak kao u osnovi:

bojādisār, *tākmičār*, *kòckār*, *kùhār*, *pěkar*, *slikār*, *klēsār*, *tēsār*...

39. Izvedenice označuju vršitelja radnje. (→ onaj koji pz), najčešće kao zanimanje:

bojādisār, *cjèpār* (običnije *cjèpāč*), *cìpār* (običnije *cìpāč*), *čàrkār*
 (uz *čàrkāč*), *čepìkār*, *čestitār*, *čřčkār*, *čùvār*, *gātār*, *klēsār*, *kòckār*,
kùhār, *kùrvār*, *mùzār*, *pābirčār*, *pěkar*, *pěcār*, *pìlār*, *pìsār*, *pribjègār*
 (uskok), *sànjār*, *slāgār*, *slikār*, *zvònār*, *tēsār*, *tiskār*, *vlàdār*, *vračār*,
zìdār...

40. Izvedenice od glagola na *-irati* skraćuju osnovu za *-ir-*, ali su od njih potvrđene dvije izvedenice: *aprètār* → onaj koji apretira i *komèntār* → radnja i posljedak radnje kojom se komentira. Posljednja izvedenica pripada tvorbi samo formalno.

41. Sufiksom *-jār* izvedena je imenica *škròbljār*, potvrđena u tekstu: »Zora«, *industrija vunениh tkanina*... traži kvalificiranog škròbljara, Večernji list, 18. 7. 1964, 21, običnije: *škròbljāč*).

42. Od pridjevske osnove izvedena je imenica *sljèpār* »onaj koji čini slijepim« (u prenesenom značenju) i *tjestènār* »tjesteni radnik (u pekari)«.

Od brojne osnove izvedena je imenica *desètār* »onaj koji zapovijeda skupini od deset ljudi«, a od priložne *svāštār* »onaj koji radi svašta«.

Složenica prefiksarno-sufiksarne tvorbe ima nekoliko: *poglāvār*, *pòkučār*, *pomòdār*, a složeno-sufiksarne *svèznadār* (*sveznadār*).

Ostali sufiksi

43. U određivanju ostalih sufiksa znatnu teškoću zadaju imenice koje završavaju na *-ičār*, a tvorbenost im se ne može jednostavno protumačiti sufiksom *-jār* od imenica na *-ika* (*téhničār*) ni sufiksom *-ičār* od punih ili skraćenih osnova (*alkohòličār*, *kèmičār*). Takve imenice imaju veoma složene morfemske odnose kao što pokazuju primjeri:

aforističār, *analitičār*, *epilèptičār*, *evidentičār*, *gnòstičār*, *mađioni-paralitičār*, *pràktičār*, *prozàičār*, *sarkàstičār*, *sifilističār*, *skèptičār*, *teorètičār*...

Primijenivši formalni kriterij dobili bismo različite sufikse: *-tičār*, *-itičār*, *-iòničār*, *-àičār*, *-etičār* ili bismo dobili različito skraćene osnove, a neke bismo mogli protumačiti i kao izvedenice sekundarne sufiksacije (*epilèptik* > *epilèptičār*). No kako takve imenice imaju za tvorbu više teoretsko nego praktično značenje, možemo ih ostaviti za posebna proučavanja, a ovdje navesti druge ostale sufikse. I mnogi od njih imaju u tvorbi samo teoretsko značenje, ali bar s formalne strane ne zadaju tvorbenoj analizi teškoća.

44. *-čār*. Sufiks *-čār* dolazi u nekoliko etnika s kajkavskog područja; *Črèčančār*: Črèčan, *Pèklènčār*: Pèklenica, *Sàvčār*: Sàvska Vèš.

45. *-čār*. U *zulumčār*.

46. *-ičār*. Sufiksom *-ičār* izvedeno je više imenica od imeničkih osnova, najčešće stranih, često skraćenih. Naglasak je uglavnom kao u osnove. Označuju m. osobu s različitim značenjima.

Onoga koji se bavi onim što znači osnovna imenica označuju:

higijèničār, *històričār*, *kèmičār*, *màgičār*, *pantomìmičār*, *satiričār*...

Od domaće osnove izvedena je imenica *tjestèničār*.

Onoga koji je bolestan ili opsjednut, prožet onim što znači osnovna imenica označuju izvedenice:

alkohòličār, *dijabètičār*, *embòličār*, *endoartritičār*, *rahitičār*, *ironičār*, *melankòličār*...

47. *-iònār*. Od stranih imenica na *-ija* pošto se odbaci taj završetak tvoreno je više imenica koje označuju m. osobu s različitim značenjima:

vršitelja radnje označuju:

kolekciònār → onaj koji pravi kolekciju
konfekciònār → onaj koji izrađuje konfekciju
kontrarevoluciònār → onaj koji diže kontrarevoluciju
revoluciònār → onaj koji diže revoluciju
misiònār → onaj koji obavlja misiju.

onoga koji što ima:

akciònār, funkciònār, koncesìònār, vizìònār,

člana, pripadnika, pristašu, sudionika:

legìònār, miliciònār, reakciònār . . .

U istom značenju dolazi i sufiks *-ioner*, ali su izvedenice sa sufiksom *-iònār* u hrvatskom književnom jeziku običnije.

48. *-jānčār*. U etnicima *Srèđānčār*: Mûrskō Srèdišće i *Štefančānčār*: Štēfanec.

49. *-lār*. U *smètlār*.

50. *-ničār*. Zbog mnogih izvedenica koje završavaju na *-ničār* javlja se i sufiks *-ničār* u nekoliko, većinom prigodnih izvedenica: *àlatničār* »izrađivač alata«, *likerničār* »proizvađač likera« (I. Kušan, Toranj, str. 44), *nāpisničār* (Večernji list, 6. 4. 1963, 8, T. Ladan, Premišljanja, 67), *pābirničār* (V. Pavletić, Kritika, 1, str. 65, normalnije *pābirčār*), *pòdlisničār* (T. Ladan, Ta kritika, 7), *ùrotničār* (Vjesnik, 11, 10. 1978, str. 3).

Neke od tih imenica mogle bi se protumačiti i drugačije, od pridjeva na *-n*, prva i »stručnjak u alatnici«, posljednja sekundarnom sufiksacijom od *urotnik*, no pojava je za tvorbu zanimljiva.

51. *-tār*. U *barjāktār*.

52. *-ušār*. U *kònjušār*.

Summary

NOUN FORMATION WITH *-ār* SUFFIXES

The paper investigates the formation of nouns in modern standard Croatian with suffixes ending in *-ār*. A total of 11 such suffixes is established:

-ār, -jār, -čār, -cār, -ičār, -iònār, -jānčār, -lār, -ničār, -tār, -ušār.

Of this group, only *-ār* and *-jār* are productive, the rest being marginally productive or unproductive. For this reason, the author presents an exhaustive survey of suffixal formation with *-ār* and *-jār* on morphological and semantic levels. The remaining suffixes are dealt with only as much as is necessary to complete the outline of this sector of word formation in modern standard Croatian.